

Zaadtransport door grote hoefdieren

Een belangrijke motivatie om grote grazers in te zetten in natuurterreinen is dat zij helpen om zaden van planten te verspreiden. Runderen, paarden en schapen verspreiden de zaden via hun vacht en poten of door ze op te eten en daarna uit te scheiden. Dit laatste proces noemt men endozoöchorie. Er zijn enorme hoeveelheden kiemkrachtige zaden te vinden in mest van deze grazers - tot meer dan 1000 per liter mest- en het gaat om een groot aantal plantensoorten - meer dan 260 in mest van grote hoefdieren in West-Europa. Eén enkel rund in de duinen bleek tot 1.200.000 kiemkrachtig blijvende zaden per zomer te kunnen verspreiden.

In het gefragmenteerde Vlaamse natuurbeheer is de verspreiding van plantenzaden - in het bijzonder over lange afstanden - een belangrijk fenomeen, waarbij grazers een grote rol kunnen spelen.

In hoeverre endozoöchorie ook leidt tot effectieve vestiging van de plantensoort,

en welke soorten een wezenlijk voordeel hebben bij verspreiding via de mest, is nog niet genoeg bekend. Uit een proefproject bleek alvast dat tunnelgravende mestkevers een negatief effect hebben op de kieming van twee graszaden (veldbeemdgras en gewoon struisgras) in runder- en paardenmest.

Met een recent opgestart onderzoek wil het INBO, in nauwe samenwerking met de Universiteit Gent, verder nagaan welke processen (zaadmortaliteit tijdens en na verspreiding), welke patronen (afstand en gerichtheid van verspreiding en geschiktheid van het (mest)milieu) en welke verklarende plantkenmerken met endozoöchorie zijn verbonden. De duinreservaten van de Vlaamse Westkust dienen hiertoe als voornaamste studieterrain.

Meer info: Cosyns, E. (2004). Ungulate seed dispersal : aspects of endozoöchory in a semi-natural landscape. ISBN 90-403-0211-1.

Maurice Hoffmann, maurice.hoffmann@inbo.be
tel 02 558 18 24.

Bram D'hondt, b.dhondt@ugent.be

Van wilg tot warmte: een gesloten cirkel

Het INBO start een tweejarig project dat het potentieel van hout als brandstof in de kijker wil plaatsen. Partners zijn de Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) en het Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (Proclam). Het project krijgt de steun van het Fonds voor Duurzaam Afval- en Energiebeheer, dat beheerd wordt door de Koning Boudewijnstichting.

Fossiele brandstoffen worden steeds duurder en de aandacht voor ons veranderende klimaat groeit sterk. Doordat CO₂ die vrijkomt bij het verbranden, door de bomen wordt opgenomen, is hout een duurzaam alternatief voor fossiele brandstoffen.

We willen de Vlaamse land- en tuinbouwsector, de loonwerkbedrijven, de openbare besturen en het brede publiek informeren en sensibiliseren over de mogelijkheden van hout als brandstof. Veel landbouwbedrijven zitten met een grote energievraag en hebben bovendien een behoorlijke oppervlakte grond tot hun beschikking. Dit is een ideaal vertrekpunt voor de zoektocht naar alternatieve

brandstoffen.

Voor akkerbouwers kan korteomloophout (KOH) een interessante alternatieve teelt vormen. Kleine landschapselementen (KLE's) zoals knotwilgenrijen kunnen hierin ook een rol spelen.

We organiseren demodagen met en voor de agrarische sector en andere geïnteresseerden. Alle aspecten van aanplant, beheer, exploitatie en energieopwekking met houtsnippers uit korteomloophout en kleine landschapselementen komen aan bod.

Voor een verdere verspreiding verstrekken we daarnaast ook informatie via artikels in de landbouw- en milieuvakpers, en geven we presentaties op studiedagen.

Begin 2009 zullen we een afsluitende studiedag organiseren.

Meer info vind je op www.energiehout.be

Linda Meiresonne, Linda.meiresonne@inbo.be, tel 054 43 71 18